

Patriotisme, sacrifici, randes d'amor

Els nostres nacionals anhels d'ordenació de la vida—malgrat el ròssec de malvestats inhumanes que han sofert les ciutats i els pobles,—entraran amb el llor flairejant per les regions on l'adolar de fera insaciable féu trontollar, d'Espanya, llurs estaments doctes per aixecar en son lloc cavernes d'ignominiosa postergació i misèria, l'era que no devia ésser ni tan sols coneguda de tan inflamada d'utopies exòtiques alimentades d'amor superflu i de joia aparent en els cors oprimits que esperaven llur definitiva alliberació.

Passaran els heroics per les ciutats i els pobles que amb els braços oberts els faran dignes hostes i la pàtria tornarà a prendre el ritme sagrat de la dolça pau; i mentre els homes tornaran de nou a la vida purificada i lliure d'ambients torturadors, les dones, amb llurs randes d'amor, vestiran de nou l'ànima del poble per tal de fer-la atent a llurs necessitats i digne al sacrifici.

Com ens corpren d'emoció la perspectiva d'aquest paisatge, avui encara vist en insomni, però tan rubert d'encís que bé confiem veure'l plasmat en la tela de la nostra vida futura!

TEMES D'AGRICULTURA

El cultiu del blat de moro i treballs de darrers de mes d'agost

Aquesta planta és gramínia, procedeix de climes càlids i no pot aguantar grans freds. Vol terreny fons, ben llaurat i substanciós, perquè arrela molt. Necessita alguna humitat, però el seu accés li podreix les arrels; aquesta planta és pròpia per al bestiar i per a farratge de primavera. Es també per suplir les sèmbras de la tardor malogrades; també es sembla sobre rostoll a primers de la tardor i encara a l'estiu. Es sol emprar com a recurs, essent així per ella mateixa mereix un lloc principal. La sembra que sigui clara, cobrir-la lleugerament i evitar que els ocells hi vagin.

Es fa la recol·lecció abans que comencin a caure els grans. Entre les seves varietats conegudes, es distingeixen en primerencs i tardans. Els primerencs són: el d'estiu, groc ataronjat, de 12 a 14 rengles, de 30 a 35 grans cada rengle; el nano, groc clar, de 8 a 16 rengles, de 20 grans; el quarantè, de color groc pàl·lid, de 8 a 10 rengles, de 24 a 28 grans; i el pico, perquè el gra té aquesta terminació, igual que el quarantè, i de

major rendiment. Els tardans són: el groc clar, de Pensilvània, grans rodons, molt grossos, de 8 a 10 rengles ben alineats, de 50 a 60 grans; el blanc i groc, que madura en octubre, de 10 a 20 rengles, de 35 a 40 grans.

Si el blat de moro ha d'anar sobre rostoll, que és en paratges secs, es llaura el terreny a la tardor i després de rasclat i aplanat, es bina a darrers d'hivern per a sembrar a l'abril. Si ha d'anar sobre farratge de primavera, es prepara amb una o dues voltes d'arada després de tallar el verd i es sembla pel juliol. Els sots que fa l'arada han d'ésser ben fons.

Que no li faltin adobs, tenint en compte que el blat de moro l'hi agrada una mica de calç, guix o cendra. Es tria el blat de moro o gra, es posa amb aigua si és fort i tret a coll, s'empolsina amb guix per a sembrar-lo de seguida a cop o diem-ne tirant el gra després d'haver passat l'arada.

El blat de moro no amatolla; sortides les tres o quatre fulles primeres de la planta, es dona una neteja general i es recalça, treient les plantes que sobrin, deixant-ne una sola a cada lloc i deixant total un tany per cada mota o planta, que serà el que sembli més fort i desenrotllat.

Floreix el blat de moro de primavera pel juliol o agost. En el més alt de la ca-

nya hi ha un espigó o cap com a ramificant i guarnit de flors masculines i les quals deuen fecundar a les rengleres inferiors, que són femenines i de fruit. D'aquests espigons, poden arrencar-se des del moment la major part, sempre que quedin precisament alguns de saltats; després de la fecundació, s'acaben de treure tots, que és ben farratge, i amb això hi guanya la planta.

Es pràctica mal feta la de despullar de poques o moltes fulles als tanyos o canyes, perquè pugi més aliment sobre el gra de les rengleres.

Madur el blat de moro en juliol o octubre, s'arrenquen o es seguen les plantes, però sense preocupació, perquè el gra no cau. Es deixen assecar després d'haver-lo collit i després es desgrana com és convenient per a plantar-lo o fer-lo servir per altra cosa. Després del blat de moro s'hi pot fer mongetes; i en les hortalisses o horts, síndries, carbasses i altres plantes, sense que treguin inconvenient notable aquest cultiu en augment de producció. Per a farratge és cosa sobresortint i en aquest cas, pot sembrar-se espès.

Molts són els usos del blat de moro. Serveix el seu gra i farina d'aliment a l'home, baix diverses preparacions, i proporciona pinsos per les gallines i altres bèsties. El blat de moro és un dels grans que a molts pobles fan pa, perquè no són tan civilitzats, i a més, té moltes més propietats.

FEINES DE DARRERS DE MES D'AGOST.—S'ha d'entrar dins el celler a començar els preparatius per a la collita del vi, netejar els cubs, si no es vol fer amb màquina; repassant les bótes, és a dir, fent repicar els cercols si convé, rentant-les amb calç o altres procediments, cremant-hi sofre si són agres, fent-les desfer i ribetejar i cremar per dintre si són florides, etc. S'han de preparar les demés coses i també les portadores, les premses, els carros de transports.

Les vinyes si hi ha alguna coneixença d'oidium o mildiu, s'han de fer més ensofrades i sulfatades. Es pot despampolar o treure les fulles que fan massa ombra als raïms i que endarreririen la maduració.

Es llauen els oliverars i es treuen els rebrots de les soques i altres.

AGUSTI RIFER VILA

SILUETES DE CAMPANYA

RECORDS...

per LL. CANET I FOIX

III

Què fan els homes al front? Tot el dia van amb el fusell a la mà fent una guerra desenfrenada? No tenen mai una hora de repòs? No es dediquen algunes altres hores a diferents activitats?...

Doncs què deuen fer?

Això és el que més o menys es deuen preguntar sovint, aquells que de la reraguarda estant, sense oblidar llurs obligacions que naturalment si volen complir-les en tenen forces, segueixen amb interès allò que de la guerra en porta el diari, allò que de la guerra informa la ràdio.

Els homes del front igual als de la reraguarda i de tots aquells països civilitzats, si bé necessiten pa per a equilibrar les forces material i físiques, també ens són necessàries, imprescindibles, les expansions morals per a l'equilibri de la vida espiritual o de l'ànima, expansions superiors a les de vegetar.

I hues ací que amb les lleves que hem anat acudint a la indicació del Govern, s'han anat formant noves Seccions, Companyies i Batallons.

Generalment no ens coneixiem pas els individus que destinats ens hem trobat per les Seccions. Però el què són les coses que van arrelades amb els homes i la civilitat.

No feia pas una mesada que feiem vida col·lectiva, que ja cada Secció gairebé havíem creat un *Periòdic Mural*, on podíem cada u donar pas a llurs il·lusions, inquietuts o nostàlgies...

Nosaltres, el varem titular: **VIDA!** Vida precisament perquè vivíem a l'imperi de la mort. Perquè havíem vingut a fer la guerra! Però amb il·lusions, amb inquietuts, amb els ulls fets als horitzonts, al sol, a la vida! Per això potser varem titular-lo **VIDA!**

A mi, se m'encarregà escriure'n l'editorial primera, apuntant la trajectòria, el camí que ens proposavem. I ací va aquella primera editorial. Ella us parlarà millor... molt més millor...

VIDA!

«Què és vida? Qui és? Com és?»

És una simple expressió gràfica? Serà un motiu de rebeldia? Serà un paliatiu irònic? Un nom de quatre lletres sense to ni so?

Vida! Vida és quelcom gran, si alguna cosa de gran hi ha a la creació. *Vida* és el símbol únic de la perfecció de la sublimitat; si la sublimitat i perfecció existeix.

Vida, és el sol, les estrelles, les flors, els ocells, la brisa, els homes, els rius, les muntanyes, el mar!...

Què és més gran doncs que la *Vida*? Què és més perfecte?

Des de l'humil camperol que cantant escampa llavors per la terra llaurada i flonja, passant per la senzilla papellona que amb les seves ziga-zagues volant va d'una flor a l'altra, fins a l'arbre corpulent i altiu que sembla desafiar el cel amb llur copa, tot és una expressió de vida. Tot és una manifestació autèntica de vitalitat, de moviment, de sensibilitat, de força superior!

El plor d'un infant. El bes d'una mare. El batec d'un cor. Un crit de llibertat. Tot és *vida!* I *vida* espiritualitzant

l'ideal, és l'eix, l'ànima del món, dels homes, de les coses! I l'ànima de les coses és la *vida*. I allà on no hi ha *vida*, no existeix ànima!

Un cant a la perfecció!

Heus ací doncs l'origen, la síntesi del nostre Diari Mural: **VIDA!**

Un grapat d'homes que fem la guerra perquè estimem la *vida*. Perquè som uns enamorats del sol, de les estrelles, de les flors!

I la nostra ànima, el nostre pensament i el nostre cor, glatirà tots els moments a l'uníson de les nostres il·lusions. I si calgués morir, moriríem fitant endavant com fills del poble que som!

I si el darrer crit, el darrer mot invocàvem a la mare, no descuidaríem pas de dar un *Visca* a la Llibertat i a la Justícia.

...I els batecs del cor i el símbol d'una mare, no és altra cosa que una latent, una genuïna expressió de **VIDA!**

Visca Catalunya!

Front de Terol. Martín del Río, agost 1937

Per a després de la guerra

Un cop acabada la guerra, serà molt freqüent sentir per tot arreu contar episodis vistos o viscuts de l'actual campanya. Sembla que senti ja legions d'homes explicant l'un per ací, l'altre per allà tota mena de gestes. Bombardeigs, assalts, atacs i resistències heroïques. Naturalment que de tot el que es conti molt serà veritat, però, no faltarà tampoc sentir molt freqüentment per cert algun d'aquells individus petulants, que portats per llur pedanteria, llecin al vent tota mena d'heroicitats pròpies, intentant fer creure a la gent que sense ells la guerra no s'hauria fet.

Casos d'aquests, dissortadament, ja n'he comprovats molts en la reraguarda i alguns en el mateix front, per tant i preveient el que passarà em decideixo a escriure aquest modest article.

Jo voldria—i al dir això crec interpretar l'opinió de la majoria dels que som al front—que la gent de la reraguarda i especialment en els poblets on tots ens coneixem, tingués especial cura en jutjar i analitzar tot el que expliquin els que vinguin de la guerra—fixeu-vos bé que no dic del front—doncs, pot donar-se el cas de què el que més cridi i més es planyi, menys hagi fet per a guanyar-la.

La guerra, segons la meua opinió, quasi tots l'hem viscuda, directa o indirectament, però, referint-me concretament als movilitzats—per ésser els que més ocasions haurem tingut de tocar-ne

les conseqüències.—tinc de remarcar que també deuen establir-se categories. Els uns, una vegada incorporats han marxat al front a viure amb més o menys intensitat els perills i vicissituds pròpies de la guerra; d'altres, hauran tingut o tindran ocasió d'agafar algun destí semi-recreatiu o sigui, que per una hora de front, en tindran cent de reraguarda i d'altres, que rodant de despatx en despatx, fixos o fent tota mena d'equilibris, aconseguiran acabar la guerra sense haver sentit xilar cap bala. Això, és una cosa molt natural i necessària, doncs no està pas en el meu ànim criticar-ho, tota vegada que si jo pogués ésser dels segons no seria dels primers—mai dels tercers,—però, el sensible del cas és que en l'hora del recompte dels valors, tinguin el mateix els serveis dels que han arrossegat totes les conseqüències, com els que tan sols han viscut la guerra a mitges.

Quan s'acabi aquesta gran desgràcia que ens açota, tots els que puguin tornar explicaran moltes coses i segurament que ben pocs quedaran curts, més l'opinió de qui les escolti, resta el saber apreciar si les gestes explicades són dignes de qui les propagui.

I és per això que faig aquest crit d'alerta.

J. F. R.

En servei al front d'Osca

21 d'agost de 1937.

LES LLETRES

CONTRICIO

Un moment de penitència
que siga profund i intens,
i clos amb ell, la consciència
del meu valor indefens.

Pecat d'ambició, rendida
per l'obra del temps perdut;
de tants moments, que la vida
sense norma, se n'ha endut.

EL COR INDEFENS

Conca de mil tornaveus
sense tècnica ni ciència.
Tant si creus, com si no creus,
només hi ha un so: la consciència.

J. VIVES I BORRELL

Diàleg reconfortable

—Fa dos anys que vivim junts i mai m'havia sentit tan trista i desesperada com ara.

—Ai Lluís! Si per autoritzar els casaments fos condició indispensable viure junts dos anys a prova, tots els que com nosaltres es trobessin, tindrien ja la malaleta preparada per a marxar.

Però, no vull dir junts, no. Si un marxava al Nord, l'altre aniria al lloc contrari i encara perquè no hi ha distància més separada.

—Sí, ja ho sé. Jo també ho havia sentit a dir que la lluna de mel moltes voltes es torna de vinagre; és que hi deu haver mel feta de vespes; què hi vols fer; i a nosaltres ens ha tocat de les més verinoses.

—Jo em creia que tu...

—Què, jo?

—Que tu sempre series el mateix. Aquell Lluís d'aquells dies que festejava; tan afectuós, tan comprensiu, tan amable; que jo seria la teva felicitat; que jo seria la teva mitja taronja...

—I m'has resultat la mitja carbassa, no?

—I tu a mi un gros ravequet.

Quan teníem el fillet, si que eres raonable i mansoi; però ara...

—El fill ja és mort...

—I jo què hi puc fer... pobre fill meu!

—Sí, plora; aquest és el recurs de les dones; plorar.

Mira, Rosó, no em facis excitar.

Bé, no ploris més; sempre surts amb aquestes «tonteries».

—Si d'això en dius «tonteries». Ara que ja som casats, que ja em tingut un fill i per dissort se'n va morir; perquè el nostre amor fa com els ocells quan deixen el niu que no es recorden més de tornar-hi, en dius «tonteries»... Però, quan encara no era teva, quan sols amb les mirades et feia ballar com el vent ho fa amb les fulles seques, llavors que feies com un guàrdia urbà vigilant per les cantonades; si ara d'això tu en dius «tonteries», els altres, d'allò en deurien dir-ne «tontades», que la mateixa paraula ja vol expressar coses més grosses.

—No em facis sortir més del lloc que em toca.

—Sí, fes el seriós ara. Llavors encara que per mi no poguessis sopar, sempre tan tranquil i rialler. Em recordo d'aquells capvespres que passàvem asseguts en aquell banc del jardí, quan em deies... què sé jo què em deies...

—Ben cofoia que n'estaves...

—Que les nits sols són fetes pels enamorats, perquè entre el silenci poguessin parlar els cors que s'estimen, puix que el cor crida molt poc per fer més dolces les

paraules; que tu ja havies sentit el meu... I jo...

—Tu també senties el meu, no vols dir això?

—Sí... però ara... si no busquem un reconstituent; perquè, per mi que ja el tens mut, i...

—I què?

—Fixa't amb aquell matrimoni que viu en aquest mateix carrer; també se'ls morí el fill, i...

—Però... què t'has proposat avui? Vina aquí al meu costat.

—No m'agafis tan fort. Així, mira'm bé. Feia tants dies que ja no et fixaves en mi!

—Rosó! Jo no volia pas causar-te pena.

D'ençà que no tenim el fruit del nostre amor, que a la nostra llar hi manca aquella escalforeta. La indecisió feia més llarga la nostra indiferència i així vivíem junts, però oblidats l'un de l'altre; amb el cor plorós i trista l'ànima. Ara, però, sembla que l'amor de nou vol reviure; els cors volen parlar buscant la vida desitjada. Vina als meus braços.

Amb el silenci de la nit, acompanyat amb [sospirs dolços, viurem de nou aquells capvespres que tu [deies

i un cop units ja frec a frec els nostres [polsos,

podré fruir de les carícies que tu em feies.

I plens de goig, quan ja bateguin nostres [cors,

faran que unim amb dolç deliri nostres [deures,

ressorgiran altra vegada aquells amors i esborrarem per sempre més tots aquells [greuges.

QUIRZE MORERA

CONSELL MUNICIPAL
DE
CASTELLAR DEL VALLES
AVÍS

L'Alcaldia de Caldes de Montbui, posada en coneixement del Consell Municipal, per si fos cas que es trobés en aquest terme, la desaparició d'una noia anomenada PEPETA PUJOL I COLOM

de 16 anys d'edat, d'estatura alta, cabell rossenc, ulls negres, esvelta, vesteix guardapols color verdós, calça espardeñyes de pagès ja usades i sense mitges.

És veïna de Caldes de Montbui, amb domicili al carrer de S. Pau número 70, la qual falta de llur domicili des del dia 21 del mes que som, al vespre.

Ço que es fa públic per a coneixement general, agraint a qui pugui donar detalls de la desapareguda es dirigeixi a aquest Consell Municipal.

Castellar del Vallès, 27 d'agost del 1937.

El President del Consell Municipal,
V. ROCA

Nota del Consell Municipal

El Consell Municipal, per tal d'evitar diferents versions que circulen entre el veïnat i sobretot entre els familiars de minyons que estan incorporats procedents de les diferents lleves que fins ara han estat cridades, respecte a alguns individus que amb tot i pertànyer a les lleves concentrades, encara permaneixen a la localitat, va adreçar-se a la Caixa de Recluta corresponent per tal d'aclarir la situació d'aquests individus, del qual resulta que n'hi han quatre que es troben legalment exempts d'incorporació a files per prestar servei a indústries de guerra, dos que varen quedar exclosos per haver estat declarats l'un per serveis auxiliars i l'altre exclusiu temporal per defectes físics, cinc que foren destinats a Cos i aquells organismes són els qui han d'informar si és que disfruten de permís o cosa per l'estil, i com que aquests casos són un xic dubtosos, s'ha interessat novament de la Caixa, indiqui a quins Cossos pertanyen, per llavors poder indagar els motius perquè encara permaneixen ací, i un que sense causa justificada no va fer llur presentació a la Caixa, essent declarat desertor i ignorant-se el seu parador.

Ço que es fa públic per a coneixement i satisfacció de totes aquelles persones interessades.

Castellar del Vallès, 26 d'agost del 1937.

El President del Consell Municipal,
V. ROCA

NOTICIARI

RECONeixEMENT DE MINYONS

Conforme ço disposat pel Cap de l'Exèrcit de l'Est, ens assabentem que el proper dilluns, dia 30 del mes que són, tots els minyons allistats en aquest Municipi declarats útils per serveis auxiliars i inútils temporals pertanyents a les lleves del 1931 al 1936, ambdós inclosos, deuen presentar-se a la Caixa de Recluta número 26, Barcelona, a l'objecte de sofrir un reconeixement mèdic pels facultatius de la Junta de Classificació i Revisió, sense excusa de cap mena.

FUNCIO TEATRAL

Segons ja anunciàvem en la nostra anterior edició, el proper diumenge, dia 29, a les 9 de la nit, l'Esbart Teatral de la nostra població, en el Saló Municipal d'Espectacles, ens tornarà a delectar amb una selecta representació teatral a base de les obres «El Rei de la Llana», d'Alfons Roura i «L'Oncle Benet», de Joaquín Montero.

A més dels artistes amateurs d'amb-

dós sexes que formen el notable conjunt de l'Esbart, han estat contractades les dames joves Carme Domènech i Maria Deop i l'excel·lent actriu de caràcter Maria Vila.

El producte d'aquest festival va destinat al benemèrit Socors Roig Internacional.

Esperem poder consignar un nou triomf de l'Esbart Teatral a la sèrie que ja té conquerits.

LA TRAMESA DE PAQUETS AL FRONT

Ens assabentem de la Disposició de Superioritat referent a la prohibició temporal d'enviar paquets als soldats que lluiten als fronts d'Aragó i Terol.

Tan prompte tinguem notícia de l' aixecament de la subdita prohibició ho comunicarem als nostres llegidors.

OBERTURA D'UN CARRER

Cumplimentant l'acord del Consell Municipal, referent a l'obertura del nou carrer que unirà la Carretera de Sentmanat amb la Plaça; aquesta setmana ha donat començ el desmunt de terres i treballs addients.

És una nova millora urbana que no cal dir cel·lèrem, tota vegada que l'obertura d'aquest nou carrer facilitarà en gran manera l'accés a la Plaça i a l'ens sempre acabarà d'embellir la mateixa.

REUNIO PER AVUI

Per avui a les 9 del vespre hi ha convocada una reunió de tots els Camperols afiliats a la C. N. T. i també als qui pertanyin a la Secció Forestal, la qual tindrà lloc en el seu domicili social del carrer del Centre, 23.

ELS VIATGES

DE «LA VALLESANA»

«La Vallesana S. A.» empresa controlada pels seus obrers, degut al nombre de autoòmnibus que li han estat requisats per atendre els diferents serveis que imposen les necessitats del Front, després de veure's precisada a limitar el nombre de viatges degut a l'escassetat de gosolina en primer lloc i segonament per disposar de poc material mòvil, es troba en la necessitat d'haver d'utilitzar cotxes que ja tenia retirats com a reserva i algun dels quals per traslladar-se a Barcelona, necessita cinc quarts o més.

Hi ha qui atribueix aquesta anormalitat en el servei a manca de bon zel i disposició dels seus dirigents i nosaltres sincerament hem de confessar que no hi ha res de tot això, sinó que en una paraula, estem en guerra, recordem-nos-en i comprendrem que preferentment s'han d'atendre les seves necessitats i com que aquestes no tenen ni poden tenir un límit,

els de la reraguarda no ens queda altre recurs que saber-nos conformar.

PLA DE CASAMENT

En el tauler d'edictes corresponent al Jutjat Popular, hi trobem fixat el pla de casament entre els veïns Pere Gispert Vila amb Pilar Oliver Estefanell.

NAIXEMENT

Dia 21. — Valentí Constans Maten, fill de Valentí i de Concepció.

La nostra enhorabona als novells pares i demés familiars.

TORN DEL RAM D'ALIMENTACIO

Prosseguint el torn establert pel ram d'alimentació, el pròxim diumenge, li pertany restar obert de 8 a 1 del matí, el següent establiment:

Joan Alsina - Carrer de la Mina

FARMACIA de torn per a diumenge,
Major, 16

Gravíssim accident Home sepultat de pedres

Avui, aproximadament a les 11 del matí, ha ocorregut un accident gravíssim als forns de calç coneguts per Mas Olivet, d'aquest terme, propietat del veí Anastasi Miralles, essent-ne víctima l'obrer de la casa Grau S. A., empresa col·lectivitzada, de Sabadell, Vicenç Recaj, de 19 anys d'edat, el qual juntament amb altres obrers de l'esmentada casa, estaven procedint a la neteja de les cendres i terregades d'un dels forns de calç. L'esmentat forn estava completament carregat de pedra a punt de coure.

No se sap si degut a haver esgratinyat massa el banc on s'assenta la volta que es fa quan comença a omplir-se el forn, o que el susdit banc estava ja massa recremat, el cert és que de cop i volta ha perdut l'estabilitat i s'ha esfondrat la volta, sepultant al desgraciat obrer.

Tot seguit per la boca del forn s'han fet els treballs necessaris per anar retirant les grosses pedres que s'havien després fins a trobar el cos de l'infortunat company, però, amb la particularitat que li ha quedat una cama a dintre el forn, essent de moment impossible acabar-lo de treure.

S'ha avisat a les Autoritats, les quals amb el personal necessari hi han acudit, així com també els metges, i l'ambulància de la Creu Roja de Sabadell.

A l'hora de tancar aquesta edició o sigui a les 4'30, amb tot i els esforços treballs de salvament que es vénen portant a terme, no s'ha pogut treure a l'infortunat minyó, l'estat del qual és gravíssim.